

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต
ด้วยวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON STANDARD
RAMWONG FOR MATTAYOM SUKSA 2, SUANKULARB
WITTAYALAI RANGSIT SCHOOL BY PEER ASSISTED LEARNING

ศศิมา แสงสว่าง *

SASIMA SANGSAWANG

บทคัดย่อ

การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ด้วยวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของผู้เรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 28 คน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบประเมินคุณภาพรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แบบทดสอบเรื่อง รำวงมาตรฐาน และแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการทางสถิติ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test แบบ Dependent Sample ผลการวิจัยพบว่า

* โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

Suankularb Wittayalai Rangsit School

1. รูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของผู้เรียน มีคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินของผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการผ่านการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนรูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28

คำสำคัญ: การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Abstract

The objectives of this research were to create a Peer Assisted Learning model that has a quality according to the expert's evaluation, compare the academic achievement in Standard Ramwong of Mattayom Suksa 2 students, and study the satisfaction of Mattayom Suksa 2 students who were taught by Peer Assisted Learning model. The target group was 28 Mattayom Suksa 2 students at Suankularb Wittayalai Rangsit School, Pathumthani in the second semester of 2018 academic year.

The research findings were as follows:

1. The model of Peer Assisted Learning which met the quality criteria based on the expert's evaluation was in the highest level, with an average mean score of 4.66.

2. Achievement scores of Standard Ramwong of Mattayom Suksa 2 students before implementing the model were higher than after implementing the model is significantly higher at the 0.01 level.

3. Mattayom Suksa 2 students who studied by Peer Assisted Learning model had a high level of satisfaction with an average mean score of 4.28.

Keywords: Peer Assisted Learning

บทนำ

นาฏศิลป์ไทยถือเป็นศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของไทย เป็นสิ่งที่ช่วยแสดงเอกลักษณ์ ประเพณี และวัฒนธรรมของไทยให้แก่อารยประเทศได้รับรู้ ชื่นชม และเรียนรู้ ความเป็นชาติไทย นอกจากนี้การแสดงนาฏศิลป์ในแต่ละครั้งนั้นยังเป็นการรวบรวม ศิลปวัฒนธรรมแขนงอื่น ๆ ที่สำคัญประกอบการแสดงไว้ในแต่ละครั้ง ได้แก่ ดนตรีไทย ที่เป็นส่วนของการควบคุมจังหวะและบรรเลงประกอบการแสดง และศิลปกรรมที่มีส่วน ในการออกแบบตกแต่งเวที ทำฉาก ประกอบการแสดงในแต่ละครั้ง ทั้งนี้หากพูดถึงการแสดง ที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ไทยนั้นจะมีการแสดงที่หลากหลายทั้งการแสดงฟ้อน รำ ละคร โขน ละครนอก ละครใน รวมถึงรำวงมาตรฐานและอีกหลายการแสดง

รำวงมาตรฐานเป็นการแสดงที่เป็นพื้นฐานของการเรียนนาฏศิลป์ไทย ท่าทางที่อยู่ใน รำวงมาตรฐานประกอบไปด้วยแม่ท่าจำนวน 14 ท่า เนื้อหาสาระในการเรียนมีทั้งทฤษฎี และกระบวนการปฏิบัติควบคู่กันไป โดยรำวงมาตรฐานเป็นการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่งที่ เน้นการสร้างความสุขสนุกรื่น มีผู้รำทั้งชายและหญิงรำเป็นคู่ ๆ โดยปัจจุบันหน่วยงาน ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการกับรำวงมาตรฐานโดยได้บรรจุรำวงมาตรฐานไว้ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และปฏิบัติ ช่วยในการสืบสานอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทยต่อไป

ในส่วนของการเรียนรู้เกี่ยวกับรำวงมาตรฐานนั้น ผู้สอนจะเป็นผู้ให้ความรู้ทั้งในส่วน ของประวัติความเป็นมา รายละเอียดของเพลงและท่ารำ มีการสาธิตท่าทางในการแสดง ในแต่ละเพลง นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือแบบเรียน ได้อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ ในปัจจุบันจากการที่สังคมไทยเปิดรับวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ และ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ผู้เรียนหรือเยาวชนไทยส่วนใหญ่สนใจเรียนรู้เกี่ยวกับ นาฏศิลป์ไทยลดลง ทักษะในการปฏิบัติจึงลดลงตามไปด้วย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การอนุรักษ์ สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมไทยด้านนาฏศิลป์ได้

จากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทางด้านนาฏศิลป์ไทยในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่า ผู้เรียนบางส่วนไม่สามารถปฏิบัติท่ารำในการแสดงชุดรำวงมาตรฐานได้จึงมีความคิดในการนำ แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาปรับในการจัดการเรียนการสอน โดยจุดเด่นของรูปแบบการสอนเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการเรียนที่ใช้ระบบกลุ่ม กล่าวคือ คัดเลือกนักเรียนที่เก่งเป็นหัวหน้ากลุ่มและนักเรียนที่อ่อนหรือปานกลางเป็นสมาชิกในกลุ่ม

ซึ่งนักเรียนที่เก่งต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันฝึกซ้อมรำ และประเมินผลการเรียนโดยการเสนอผลงาน และสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือก (การสอนแบบ/สื่อนวัตกรรม) วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นเพราะว่า วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะเน้นให้ผู้เรียนทุกคนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของตนเองให้สำเร็จลุล่วง มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนแบบเก่งช่วยอ่อน อีกทั้งช่วยลดอาการเขินอายหรือประหม่าในการปรึกษาหรือสอบถามจากผู้สอน โดยผู้วิจัยได้เคยทดลองใช้การสอนที่นำวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาปรับใช้แล้ว คือ วิธีการสอนแบบ Group Learning โดยทำการทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งในขณะนั้นพบว่าภายในชั้นเรียนมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติท่ารำของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนส่วนมากปฏิบัติท่ารำไม่ตรงจังหวะกับจังหวะของเพลง จึงได้ปรับปรุงในประเด็นขั้นปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนปรบมือตามจังหวะเพลงก่อนปฏิบัติท่ารำ และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกลุ่มที่กำหนดขึ้นเอง พบว่า ไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากกำหนดกลุ่มที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีการผสมความเก่งและความอ่อนของผู้เรียน ทำให้แนวทางการสอนครั้งนั้นไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องรำวงมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านรำวงมาตรฐานของผู้เรียน และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ไทย และการอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของผู้เรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน โดยเป็นการพัฒนารูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2 จำนวน 28 คน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2. สมมติฐานของการวิจัย

1) รูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.50

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

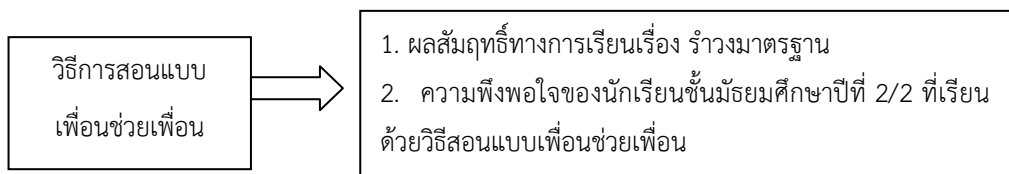
3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้รูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความพึงพอใจตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป

3. ตัวแปร ได้แก่

1) ตัวแปรต้น คือ วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2) ตัวแปรตาม คือ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต 2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. รูปแบบการทดลอง

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ด้วยวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยมีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

รูปแบบการทดลองแบบ The One Group Pre test – Post test Design

ทดสอบก่อนเรียน	การทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
O ₁	X	O ₂

โดย O₁ คือ การทดสอบก่อนเรียน
 X คือ การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน
 O₂ คือ การทดสอบหลังเรียน

6. ระยะเวลาในการวิจัย ดำเนินการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ระหว่างวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2562 ถึง 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 จำนวน 6 ชั่วโมง

7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

7.1 เครื่องมือวิจัย

- 1) แบบประเมินรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 2) แบบทดสอบปฏิบัติทำรำ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
- 3) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

7.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) แบบประเมินรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 1.1 สร้างแบบประเมินรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยนำรูปแบบที่การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่สร้างขึ้นมากำหนดเป็นข้อคำถามตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น
 - 1.2 นำเครื่องมือที่ร่างให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)
 - 1.3 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
- 2) แบบทดสอบปฏิบัติทำรำมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้
 - 2.1 ศึกษาหลักและวิธีการสร้างแบบทดสอบจากตำรา หนังสือ
 - 2.2 วิเคราะห์ตัวชี้วัดและเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 ร่างแบบทดสอบปฏิบัติทำรำ

2.4 นำเครื่องมือที่ร่างให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

2.5 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

3) แบบประเมินความพึงพอใจมีต่อวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

3.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคือ พอใจมากที่สุด พอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อย พอใจน้อยที่สุด ระดับคะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยในการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่าความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องร่วางมาตรฐาน อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่าความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องร่วางมาตรฐาน อยู่ในระดับพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่าความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องร่วางมาตรฐาน อยู่ในระดับพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่าความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องร่วางมาตรฐาน อยู่ในระดับพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่าความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องร่วางมาตรฐาน อยู่ในระดับพอใจน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, น. 57)

8. วิธีการสอน

ชั่วโมงที่ 2 (การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน) สอนร้องเพลง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า ในการเรียนร่วางมาตรฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นี้ นักเรียนต้องปฏิบัติทำร่วางมาตรฐานได้อย่างน้อย 1 เพลง คือ เพลงคืนเดือนหงาย

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 สังเกตรับรู้

1. ให้นักเรียนฟังเพลงคืนเดือนหงาย จากแถบบันทึกเสียง 2 รอบ
2. ให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของเพลงคืนเดือนหงาย

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

3. ครูสอนร้องเพลงโดยเริ่มสอนทีละวรรค แล้วให้นักเรียนร้องตามจนจบเพลง
4. ครูสอนร้องเพลงพร้อมกับทำจังหวะประกอบโดยการปรบมือแล้วให้นักเรียน

ปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 3 ทำโดยไม่มีแบบ

5. ให้นักเรียนร้องเพลงคืนเดือนหงายพร้อม ๆ กัน 2-3 รอบ
6. ให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมกับปรบจังหวะประกอบเพลง

ขั้นที่ 4 แบ่งกลุ่มนักเรียน

7. ครูผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยคัดเลือกนักเรียนที่ร้องเพลงได้และถูกต้องตามจังหวะเพลงประมาณ 6 คน รับหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม
8. ให้นักเรียนที่เหลือเข้ากลุ่ม แบ่งจำนวนเท่า ๆ กัน โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ควบคุมดูแลและคอยฝึกทักษะการร้องเพลงของกลุ่มตนเอง

ขั้นที่ 5 ฝึกทักษะให้ชำนาญ

9. ให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันฝึกร้องเพลง ภายในเวลาที่กำหนด
10. ครูผู้สอนคอยสังเกตการฝึกปฏิบัติร้องเพลงของนักเรียน

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

11. ให้นักเรียนร้องเพลงคืนเดือนหงายทีละกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน
12. ครูแนะนำการร้องเพลงและปรบจังหวะประกอบเพลงของกลุ่มที่ยังร้องไม่

ถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของรำวงมาตรฐาน
2. ให้นักเรียนทุกกลุ่มร้องเพลงคืนเดือนหงายพร้อมกันอีก 1 รอบ

ชั่วโมงที่ 3-4 (การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน) สอนปฏิบัติทำรำ

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงคืนเดือนหงายจากที่ได้เรียนไปคาบที่แล้วพร้อมกัน 1 รอบ

2. ครูแจ้งเนื้อหาที่จะเรียนในคาบเรียนนี้ให้นักเรียนทราบ

ชั้นสอน

ขั้นที่ 1 สังเกตรับรู้

1. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ร่วมนาฏยศาสตร์ เพลงคืนเดือนหงาย ให้นักเรียนชม และให้นักเรียนสังเกตท่ารำในเพลงคืนเดือนหงาย

ภาพที่ 1 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา: ผู้วิจัย

2. ครูซักถามท่านาฏยศัพท์ที่นักเรียนพบเห็นจากการรำที่ให้ดูว่ามีท่านาฏยศัพท์อะไรบ้าง ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

3. ครูอธิบายท่ารำที่ใช้ในเพลงคืนเดือนหงายและนาฏยศัพท์ว่ามีอะไรบ้าง

4. ครูอธิบายและสาธิตท่ารำ ทำสอดสร้อยมาลาแปลง โดยเริ่มจากการใช้มือก่อน และให้นักเรียนปฏิบัติตาม

ภาพที่ 2 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน
ที่มา: ผู้วิจัย

5. ครูอธิบายและสาธิตการก้าวเท้า จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติตาม

ภาพที่ 3 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน
ที่มา: ผู้วิจัย

6. เมื่อเห็นว่านักเรียนปฏิบัติทั้งมือและเท้าได้สัมพันธ์กันแล้ว ครูจึงปฏิบัติทั้งสองอย่างพร้อมกัน จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติตาม

ขั้นที่ 3 ทำโดยไม่มีแบบ

7. ให้นักเรียนทุกคนร้องเพลงและปฏิบัติท่ารำไปด้วย โดยให้สลับแถวผลัดกันมาอยู่ด้านหน้าจนครบทุกคน

ภาพที่ 4 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นที่ 4 แบ่งกลุ่มนักเรียน

8. ครูผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยคัดเลือกนักเรียนที่ปฏิบัติทำร่ำได้และถูกต้องตามจังหวะเพลง รับหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และแบ่งออกเป็นหลาย ๆ กลุ่ม

ภาพที่ 5 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา : ผู้วิจัย

9. ให้นักเรียนที่เหลือเข้ากลุ่มแต่ละกลุ่ม โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ควบคุมดูแลและคอยสอนสมาชิกในกลุ่มของกลุ่มตนเอง

ภาพที่ 6 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นที่ 5 ฝึกทักษะให้ชำนาญ

10. ให้นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติท่ารำ ตามแถบบันทึกเสียง

ภาพที่ 7 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา : ผู้วิจัย

11. ครูผู้สอนคอยสังเกตการฝึกปฏิบัติท่ารำของนักเรียน

12. ให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติท่ารำ ตามแถบบันทึกเสียง

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

13. ให้นักเรียนปฏิบัติทำรำเพลงคืนเดือนหงายทีละกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน

14. ครูแนะนำการปฏิบัติทำรำให้ตรงจังหวะและถูกต้องตามหลักนาฏยศัพท์ของกลุ่ที่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูซักถามท่านาฏยศัพท์ที่ใช้ในเพลงคืนเดือนหงาย โดยนักเรียนร่วมกันตอบ

ชั่วโมงที่ 5-6 (การสอนแบบเพื่อนชวนเพื่อน)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติทำรำ ว่ากลุ่มไหนพบปัญหาอะไรบ้าง

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 สังเกตรับรู้

1. ให้นักเรียนดูรูปแบบและวิธีการแสดงรำมาตรฐานจากสื่อวีดิทัศน์รำมาตรฐาน

ภาพที่ 8 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

2. ให้นักเรียนปฏิบัติร่างมาตรฐานตามรูปแบบและวิธีการแสดง ตามสื่อวีดิทัศน์
ที่ได้ชม

ภาพที่ 9 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นที่ 3 ทำโดยไม่มีแบบ

3. ให้นักเรียนปฏิบัติร่างมาตรฐานตามรูปแบบและวิธีการแสดง โดยให้นักเรียน
ยืนเข้าแถวเป็นวงกลม เป็นคู่ชาย-หญิง แล้วปฏิบัติท่ารำพร้อมแถบบันทึกเสียง

ขั้นที่ 4 แบ่งกลุ่มนักเรียน

4. ให้นักเรียนจับกลุ่มใหม่ตามความสมัครใจตนเองจำนวนกลุ่มละ 4 คน เพื่อ
สอบปฏิบัติร่างมาตรฐานเพลง “คืนเดือนหงาย”

ขั้นที่ 5 ฝึกทักษะให้ชำนาญ

5. ให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติท่ารำโดยให้นักเรียนยืนเข้าแถวเป็นวงกลม

ภาพที่ 10 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา : ผู้วิจัย

ขั้นที่ 6 เสนอผลงาน

6. ครูแจ้งเกณฑ์การให้คะแนนการสอบปฏิบัติทำรำให้นักเรียนทราบ
7. ครูเรียกนักเรียนทีละกลุ่มออกมาสอบปฏิบัติทำรำเพลงคืนเดือนหงาย

ภาพที่ 11 ภาพกิจกรรมในการเรียนการสอน

ที่มา: ผู้วิจัย

ขั้นสรุป

7. ครูแจ้งผลการสอบปฏิบัติทำรำนให้นักเรียนทราบ พร้อมชี้แจงข้อบกพร่อง และชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติได้คะแนนดี เพื่อเสริมกำลังใจให้นักเรียน มีความมุ่งมั่นในการฝึกฝนทักษะต่อไป

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของผู้เรียน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการสอนมีความชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นเข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด
3. การออกแบบการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.55	มากที่สุด
4. การออกแบบการสอนครูผู้ออกแบบสามารถปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การออกแบบการสอนกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจเรียนมีความเข้าใจและนำความรู้ไปใช้ได้	4.40	0.55	มาก
6. การออกแบบการสอนเหมาะสม/สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.80	0.45	มากที่สุด
7. การออกแบบการสอนสอดคล้องกับเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
8. การออกแบบการสอนง่ายต่อการวัดและประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด
9. การออกแบบการสอนเหมาะสมกับสถานที่และสื่อการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
10. การออกแบบการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย	4.60	0.55	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.66	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบคะแนนเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

การทดสอบ	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	SD	t	df	sig (2-tailed)
คะแนนสอบก่อนเรียน	28	8.61	1.71	-5.17*	27	0.00
คะแนนสอบหลังเรียน	28	9.71	1.33			

* P < .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการผ่านการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อน ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขั้นตอนชัดเจนลำดับจากง่ายไปยาก	4.29	0.86	มาก
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน	4.75	0.53	มากที่สุด
3. วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา	4.38	0.77	มาก
4. นักเรียนได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.38	0.71	มาก
5. นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.13	0.90	มาก
6. นักเรียนมีโอกาสดีกทักษะการปฏิบัติจนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง	4.17	0.96	มาก
7. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้	3.88	1.30	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.28	0.73	มาก

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ สามารถจัดเรียงความพึงพอใจจากมากไปน้อย ดังนี้

- นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
- วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา
- นักเรียนได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ขั้นตอนชัดเจนลำดับจากง่ายไปยาก
- นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะการปฏิบัติจนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง
- นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

- 1) รูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินของผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการผ่านการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.28

อภิปรายผล

1) รูปแบบการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินของผู้เชี่ยวชาญในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.66 เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามที่ผู้วิจัยกำหนดนั้นเป็นกระบวนการสอนที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ทฤษฎีหรือการปฏิบัติทักษะทางด้านนาฏศิลป์ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและเกิดการเรียนรู้จากเพื่อนสู่เพื่อนที่สามารถพูดคุยกันได้อย่างสนิทใจระหว่างกัน สอดคล้องกับ พงศ์ศักดิ์ ลีละวัฒนพันธ์ (2559) ที่ได้กล่าวถึงการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่าเป็นวิธีการสอนที่ให้เพื่อนช่วยสอนให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ แบบตัวต่อตัว โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกันแต่มีความรู้ ความสามารถมากกว่ามาช่วยสอน จะช่วยทำให้นักเรียนผู้ช่วยสอนเกิดทักษะในการเรียนรู้และทักษะทางสังคมมากขึ้น และนักเรียนผู้ถูกสอนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นจากการสอนของเพื่อนวัยเดียวกันและเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียน น่าจะเป็นเพราะว่าวิธีการสอนแบบ เพื่อนช่วยเพื่อนทำให้นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ลดการเขินอาย ประหม่า ในกรณีที่ผู้เรียนปฏิบัติไม่ได้หรือไม่เข้าใจเนื้อหาและไม่กล้าสอบถามจากครูผู้สอน สอดคล้องกับ อติกันต์ ภูติทิพย์ (2552) ที่ได้ดำเนินการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 น่าจะเป็นเพราะขั้นตอนการสอนมีความชัดเจนไม่ยุ่งยาก เป็นการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วม การออกแบบการสอนง่ายต่อการปฏิบัติ และผู้เรียนสามารถพูดคุยกับเพื่อนวัยเดียวกันได้ง่ายกว่าการพูดคุยหรือสอบถามจากครูผู้สอน สอดคล้องกับ งานวิจัยของนางนุช โฉมศิริ (2552) ที่ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเพื่อนเป็นรายบุคคลที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลระยอง ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเพื่อนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ

วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการสอนที่เน้นกระบวนการปฏิบัติและเน้นกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถไปประยุกต์กับการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ได้

รายการอ้างอิง

- นงนุช โนมศิริ. (2552). ผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเพื่อนเป็นรายบุคคลที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลระยอง. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พงศ์ศักดิ์ ลีละวัฒนพันธ์. (2559). รู้จักกับการสอนแบบเพื่อนช่วยสอน (Peer Coaching). [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2562. เข้าถึงจาก <https://teacherpd.ipst.ac.th/index.php/component/guru/?view=guruForum&task=fview&id=4085>
- อดิกันต์ ภูติพิพย์. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. สารนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.